

Адрес: ул. "Миджур" 12, ет. 3, 1164 София
тел. / факс: +359 2 943 11 23
www.zazemiata.org ел. поща: info@zazemiata.org

Изходящ номер: 1240/12.07.2023 г.

ДО:

Акад. НИКОЛАЙ ДЕНКОВ,
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н АСЕН ВАСИЛЕВ,
МИНИСТЪР НА ФИНАНСИТЕ

Г-Н ЮЛИАН ПОПОВ,
МИНИСТЪР НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

Г-Н РУМЕН РАДЕВ,
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА

Г-Н АНДРЕЙ ЦЕКОВ,
МИНИСТЪР НА РЕГИОНАЛНОТО РАЗВИТИЕ И
БЛАГОУСТРОЙСТВОТО

Инж. ГЕОРГИ ГВОЗДЕЙКОВ,
МИНИСТЪР НА ТРАНСПОРТА И СЪОБЩЕНИЯТА

Г-Н ЦВЕТАН КЮЛАНОВ,
РЪКОВОДИТЕЛ НА ПРЕДСТАВИТЕЛСТВОТО НА ЕК В БЪЛГАРИЯ

MS VERONICA VECCHIO,
HEAD OF UNIT - DG RECOVER

КОПИЕ ДО:

Г-Н ИВАН МОДЕВ,
НАЧАЛНИК НА ПОЛИТИЧЕСКИЯ КАБИНЕТ НА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛЯ

Г-Н КРАСИМИР БОЖАНОВ,
ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Г-ЖА МАРИЕТА НЕМСКА,
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ „КООРДИНАЦИЯ НА ПОЛИТИКИ И КОНЦЕСИИ“ КЪМ МС

Г-Н ИВАН ИВАНОВ,
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ „ЦЕНТРАЛНО КООРДИНАЦИОННО ЗВЕНО“ КЪМ МС

Г-ЖА СИЛВИЯ РАНГЕЛОВА,
ДИРЕКТОР ДИРЕКЦИЯ „КООРДИНАЦИЯ ПО ВЪПРОСИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ
СЪЮЗ И МЕЖДУНАРОДНОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО“ КЪМ МОСВ

КОПИЕ ДО:
ЧЛЕНОВЕТЕ И НАБЛЮДАТЕЛИТЕ НА РЕСОРНИТЕ КОМИСИИ КЪМ КСЕЗС

ОТНОСНО: Предложение за актуализация на ПМС № 86 и рестартиране работата на Консултативния съвет за Зелената сделка към Министерски съвет и Ресорните комисии към него, за да може да се постигнат заложените европейски цели в областта на зеления преход и Плана за възстановяване и устойчивост, чрез активно включване на заинтересованите страни

УВАЖАЕМИ Г-Н МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА МИНИСТРИ,

УВАЖАЕМИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЕВРОПЕЙСКАТА КОМИСИЯ,

УВАЖАЕМИ ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И НА
МЕДИИТЕ,

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

Екологично сдружение „За Земята“ е една от най-старите и уважавани природозащитни организации в България, с доказана експертиза по темите Енергетика и климат, Чист въздух, Икономическа ефективност и други. За Земята имаме членове и лични наблюдения от работния процес в сформирани лятото на 2022 г. подкомисии:

1. Комисия за енергиен преход (КЕП);
2. Комисия за устойчива мобилност (КУМ);
3. Комисия за енергийна ефективност и преодоляване на енергийната бедност (КЕЕ);

Имаме и много близки партньори в Комисията за развитие и прилагане на иновациите и кръговата и био-базирана икономика (КИКИ).

Категорично не сме съгласни с твърдението в проекта на доклад по Предложението за актуализация на ПМС № 86: *„Практиката показва, че така създадените комисии, с малки изключения така и не започнаха да функционират и не разгърнаха своя потенциал“*.

С увереност заявяваме, че е нужно рестартиране на съществуващите тематични комисии от 2022 г. и стартиране работата на оставащите тематични подкомисии. Необходимо е и известно бюджетно обезпечаване на експертната работа - констатирано при изработването на моделиране в КЕП чрез частен инструментариум като Compass Lexesop и невъзможността да се правят достатъчен брой актуализации на заложените допускания и стойности. Нужен е разумен бюджет и гъвкавост за извършване на собствени анализи от страната на комисиите.

С актуализирането на КСЕЗС през пролетта на 2022 г. КЕП стана най-близкия формат до междусекторен диалог / многостепенен диалог в областта на климата и енергетиката, изискване по Регламента за Енергийния съюз, който сме имали в България до момента, с възможност за участие от природозащитния граждански сектор. Затова и в скорошните номинации от България в паневропейската кампания [NECPs Awards](#) или [Награди за ИНПЕК мерки](#), една от лошите практики е именно прекъснатия диалог през комисиите на КСЕЗС по време на служебното правителство. За нас това е пример как една първоначално добре тръгваща практика бе опорочена, което усещане се засилва още повече с новопредлаганите промени в ПМС № 86.

Затова и сме силно огорчени от прекъснатата оперативна работа на КЕП, а към днешна дата и от намерението за закриване на групата и потенциално започване отначало на процеса. Припомняме, че България е държавата с най-закъснял енергиен преход, единствената страна-членка с все още неодобрени териториални планове за справедлив преход (ТПСП), която вече загуби предвидените целеви средства за 2022 г.

Въпреки принципните различия между някои представители на заинтересованите страни по енергийния преход бе намерен работещ механизъм на колегиалност, позволяващ напредък на експертната работа на групата. Имали сме както присъствени (с възможност и за онлайн проследяване), така и изцяло онлайн заседания с приемане на конкретни решения и следващи стъпки. Под вещото ръководство на д-р Мария Трифонова, подпомагана от секретариата на КЕП, работната група заработи добре - в началото бе доказана експертната на членовете, а после много малко време бе необходимо за опознаване на членовете, свикване с начина на работа и влизане в работен порядък. Бе дадена възможност на кандидатствалите експерти, останалите извън официалния състав на групите поради физически ограничения на помещенията и съвместителство на интересите, да станат наблюдатели и да следят чрез живо излъчване както онлайн, така и присъствените заседания на комисията. Това определено може да се посочи като добра практика в сферата на прозрачността и ангажирането на заинтересовани страни.

КЕП бе олицетворение и на друга закъсняла у нас добра европейска практика – по сформирани на т.н. Въглищна комисия или Coal Exit Commission. Даже с настоящия си мандат по изработване на Пътна карта за постигане на климатична неутралност, КЕП надмина минимално изискуемото като обхваща бъдещото преустановяване не само на въглищата, но и на останалите изкопаеми горива като природен газ (ясна пътна карта трябва да залегне и в закъсняващата актуализация на ИНПЕК).

Макар да имаше наглед обективна причина за временното спиране работата на КЕП с януарското Решение на Народното събрание за задължаване на Министерския съвет да промени Плана за възстановяване и устойчивост в част енергетика, не разбираме защо и **на КЕЕ последното официално заседание бе през ноември 2022 г.** Има толкова пряко и непряко свързани с енергийната бедност реформи, които комисията би трябвало да разгледа, като някои от тях започна да разглежда в началото, но времето така и не стигна за финализиране. Проблем бе и че преди да се направят реформите започнаха инвестиционните програми. В края на декември разбрахме от председателя на КЕЕ, че е сформирана по-малка юридическа група в МС, за резултатите от чиято работа до членовете така и не достигна официална информация.

Изключително важно е да бъде продължена и ускорена работата на Комисията за устойчива мобилност (КУМ) за разглеждането и предложения за насърчаване и изграждане на стратегията за устойчива мобилност имайки предвид, че транспортния сектор у нас е едно от най-големите предизвикателства като източник на замърсяване, стар автомобилен парк, значителната зависимост от руски петрол, жертвите на пътя и негативните ефекти от местен и транзитен товарен автомобилен трафик. Спешно е и разработване на определение за “транспортна бедност” и мерки за нейното преодоляване.

За нас е изключително важна ролята на все още несформираната Комисия за публичност и комуникации на посланията за зеления преход, декарбонизацията, зелената сделка и климатичните промени. Темите са все още недобре познати на българските граждани и все по-често стават обект на дезинформация.

Силно необходимо е и засилване на капацитета на отговорните институции по разработване и прилагане на интегриращи климата примери и практики в хоризонталните сектори.

Дигитализацията също е приоритет на Зелената сделка и НПВУ, а не виждаме такъв фокус в проектоплана за реформирана КСЕЗС - тя няма да се изпълнява и следи ли, като вървят ръка за ръка с декарбонизацията?

Притеснително в проекта на актуализация на ПМС № 86 звучат и плановете за разширения състав на КСЕЗС избор на по само един представител от сектора на възобновяемата енергия, както и от природозащитния сектор, с опит и експертиза в областта на декарбонизацията. Добре знаете, че възобновяемите източници са повече от един вид, както и в сферата на природозащитата организациите имаме различни фокуси - от опазване на климата до опазване на биоразнообразието.

В заключение настояваме:

Да се продължи възможно най-бързо работата на КСЕЗС и ресорните комисии, за да се наваксат забавянията по приемане на ключовите реформи в зеления компонент на НПВУ.

КСЕЗС трябва да се занимава и с бъдещото прилагане на законодателния пакет “Подготвени за цел 55”, но първо трябва да се приоритизира работата по хармонизирането в националното законодателство на забавени документи още от предходния пакет “Чиста енергия за всички европейци”.

С уважение,

Екип “Енергия и климат” в За Земята